

Aan het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad
van Gemeente Steenwijkerland, gemeente Westerveld en gemeente Weststellingwerf

Tiltmeters in Steenwijkerland, Westerveld en Weststellingwerf

Geachte Colleges en geachte Raadsleden,

Namens GasDrOvF – de bewonersgroep van burgers die zich bezorgd maken om de gevolgen van gaswinning door Vermilion in Weststellingwerf, Westerveld en Steenwijkerland – willen wij graag een verzoek bij u neerleggen.

De belangen van gaswinning zijn groot. De Groningse econoom F. de Kam schat dat totale opbrengst van gaswinning voor de Staat op 500 miljard schat (prijspeil 2014). Een niet onbelangrijke bijkomstigheid is dat de Staat als toezichhouder ook zelf groot belang heeft bij de opbrengsten van die activiteit. Op jaarbasis is dat doorgaans zo'n 10-15 miljard euro, zo'n ruwe 5-10% van de Rijksinkomsten van de Nederlandse Staat.

Gaswinning in de kleine velden breidt zich uit en intensificeert zich. In deze regio is dit duidelijk waarneembaar. In Diever/Wapse en Vinkega is er de aankondiging van het voornemen tot het opnieuw uitbreiden van de productie. In Vledderveen dreigt middels een rijkscoördinatieregeling een geheel nieuwe put geslagen te gaan worden. In Eesveen is ingestemd met een vertienvoudiging van de gasproductie. Daarnaast bevindt zich eveneens nog het uitgeproduceerde gasveld Nijensleek in dit gebied waar formatiewater van verschillende putten gedumpt wordt. Veel activiteiten in onze diepe ondergrond hebben onafhankelijk van elkaar impact maar beïnvloeden elkaar ook nog eens wederzijds.

De gevolgen van de gaswinning zijn eveneens groot. Gaswinning lijdt tot schade aan gebouwen als gevolg van bodemverzakkingen, bodemtrillingen en wijzigingen in grondwaterpeil. Gaswinning leidt tot bodemvervuiling (naftaleen, barium, benzeen) en tot methaanlekages hetgeen direct en indirect gevaar vormt voor veiligheid en volksgezondheid. Voor de prachtige regio Noordwest Overijssel, Zuidoost Friesland en Zuidwest Drenthe nemen economische, gezondheids- en veiligheidsrisico voor mens en milieu toe. In de afweging tussen deze risico's enerzijds en de grote economische belangen anderzijds, tussen de gevolgen op de lange duur voor deze regio enerzijds en het economisch belang van Nederland op de korte termijn, is tot nu toe steevast gekozen voor landelijke belangen boven risico's voor de regio en voor het korte termijn gewin boven de gevolgen voor mens en milieu op de lange duur.

Wat betreft één van de gevolgen van gaswinning namelijk gebouwschade willen wij nu een beroep doen op u. Momenteel is er al gebouwschade als gevolg van gaswinning aantoonbaar in deze regio. Met het intensiveren van de gaswinning zal de kans op gebouwschade toenemen.

Bij schade als gevolg van gaswinning uit de kleine velden kunnen burgers zich wenden tot de rechter. Tot op heden blijkt de gang naar de rechter voor een burger echter niet opportuun vanwege het ontbreken van concrete meetgegevens en niet kunnen beschikken over relevante, 'gezaghebbende' informatie.

Als een burger al de stoute schoenen aantrekt en krijgt hij vrijwel altijd nul op het rekest en wordt causaal verband steevast afgewezen. Voor het afwijzen van aansprakelijkheid wordt vooral een beroep op het ontbreken van meetgegevens, van "concrete data". Daarbij wordt wijselijk in het midden gelaten waarom daarvoor niet al tien-twintig jaar geleden gezorgd kon zijn. De burger wordt in het hele verhaal het verkrijgen van concrete data ontegensprekend en met lege handen achter gelaten. Vergoeding van schade door gaswinning aan particulieren is eerder uitzondering dan regel. Hoofdzakelijk omdat geen causaal verband met door gaswinning veroorzaakte bevingen vastgesteld kan worden.

In de huidige winningsplannen wordt een mijnbouwbedrijf in Nederland (integenstelling tot in andere landen!) nooit verplicht tiltmeters te installeren. Al decennialang wordt het gebruik van een betere en zorgvuldiger methode van ondergrondse en bovengrondse seismologische meetsystemen met betrekking tot bevingen met kracht van de hand gewezen door mijnbouwbedrijven in Nederland. Zij worden daarin gesteund door overheidsinstellingen zoals de KNMI en het SodM, die elk nieuw winningsplan dat zij moesten beoordelen op dit punt niets in de weg gelegd hebben.

Er is sinds kort door Vermilion een geofoon geplaatst op het adres Kallenkote 60a. Met meetgegevens van een geofoon wordt geen grondversnelling vastgesteld en kan geen causaal verband gelegd worden tussen bodemtrilling en gebouwschade. Tiltmeters registreren wel de grondversnelling als gevolg van een bodemtrilling. De grondversnelling aan het 'maaiveld', de zogenaamde PGA vastgesteld met een tiltmeter, is wel een maat voor schade. Uit buitenlands onderzoek blijkt dat de grootste piekversnelling zich niet altijd direct boven de breuk (hypocentrum) voordoet maar op afstand kan gebeuren, soms vele kilometers daar vandaan.

Het belang van tiltmeters wordt nader onderbouwd in de presentatie van 'Mazen in het Meetnet' van OMEM (het Onafhankelijk Kennisplatform Onafhankelijk Meten Effecten Mijnbouw).

<http://www.ondergroningen.nl/video-omem-symposium-mazen-in-het-meetnet-op-1-april-2017/>

De conclusie van ons betoog is kort en duidelijk: Meten is weten!

U als gemeentebestuur kunt uw burgers helpen door de bodemtrilling in deze regio onafhankelijk te laten monitoren middels tiltsensoren geplaatst op bijvoorbeeld de drie gemeentehuizen van de drie betrokken gemeenten. Met deze tiltsensoren zal een nauwkeurig meetnet gevormd worden waaruit onafhankelijke vastgestelde data beschikbaar zullen zijn waarmee burgers maar uiteraard ook bedrijven en overheden een schadeclaim nauwkeurig kunnen onderbouwen.

In alle huidige winningsplannen is bovendien opgenomen dat kans op bodemtrilling nihil is. Mocht met de tiltmeters weldegelijk bodemtrilling aangetoond worden dan kan aan de Minister van EZK een herziening en heroverweging van de ingediende winningsplannen gevraagd worden.

Onze vraag aan u is: Wilt u als gemeentebestuur in gezamenlijkheid met de andere twee bij gaswinning betrokken gemeenten in deze regio het oprichten van een onafhankelijk meetnet middels tiltsensoren in overweging nemen en dit opnemen in de begroting voor de komende periode?

Reinier Bongers van het bedrijf Stabi-alert heeft voor het veld Wapse-Diever al een plan gemaakt voor een meetnet. Hij is bereid in overleg met u om dit plan aan te passen naar meetnet waarin de invloed van alle kleine gasvelden in onze regio wordt bestreken.

Wij zijn uiteraard gaarne bereid tot nadere uitleg, een overleg met u of een presentatie aan u over dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

Namens Gas DrOvf

Rita Pos, Marijke Sterk en Jeannette van der Velde

Bijlage:

Contact gegevens